

מעבר למפלגתיות: תיאולוגיה פוליטית והשינוי ברפובליקניזם בקונצנזוס הרפובליקני כלפי ישראל

בת-שבע נוייר | גיליון 2161 | 28 ביוני 2026

עד כה, התמיכה האמריקאית בישראל הובנה לעיתים קרובות דרך עדשה מפלגתית: הדמוקרטים נתפסו כביקורתיים יותר, בעוד הרפובליקנים נראו כתומכים עקביים. מסגרת הבנה זו אינה מספקת עוד. הנחות היסוד הפרו-ישראליות הוותיקות נחלשות לא רק בקרב הדמוקרטים, אלא גם בתוך חלקים מהקואליציה הרפובליקנית. עמדות כלפי ישראל מושפעות יותר ויותר מדת, שייכות דורית, לאומיות ותפיסות מתחרות לגבי תפקיד אמריקה בעולם. לפיכך, ישראל נדרשת לאמץ גישה מפולחת יותר כלפי נוצרים ושמרנים אמריקאים, תוך הבחנה בין אוונגליסטים מבוגרים לצעירים, קתולים, פרוטסטנטים מן הזרם המרכזי, שמרנים פוסט-ליברליים וזרמי "אמריקה תחילה", במקום להתייחס אליהם כגוש פרו-ישראלי אחיד.

מעבר לעדשה המפלגתית

לעיתים קרובות, [אנליסטים](#) אסטרטגיים ישראלים נטו לראות את התמיכה האמריקאית בישראל כפונקציה של פוליטיקה מפלגתית: הדמוקרטים נתפסו כביקורתיים, והרפובליקנים כתומכים. מסגרת זו אכן משקפת חלק חשוב מהתמונה, אך היא מחמיצה גורם נוסף המעצב את הזהות הפוליטית האמריקאית: התיאולוגיה הפוליטית. רעיונות דתיים על ברית, בחירה, גאולה, צדק, לאומיות, ריבונות ותפקידה של אמריקה בעולם ממשיכים להשפיע על האופן שבו אמריקאים רבים מבינים את ישראל. עובדה זו נכונה במיוחד בקהילות נוצריות, אך אין להתייחס אליהן כאל גוש אחד.

אוונגליסטים לבנים, קתולים, פרוטסטנטים מן הזרם המרכזי, פרוטסטנטים שחורים ושמרנים לאומיים או פוסט-ליברליים חדשים – כולם רואים את ישראל מתוך מסגרות דתיות ופוליטיות שונות מאוד. שוני זה חשוב משום שהתמיכה בישראל מעולם לא נשענה על יסוד אחד בלבד. עבור חלק מהנוצרים האמריקאים, ישראל נתפסת דרך עדשת [הברית המקראית](#) ושיבת העם היהודי לארצו. עבור אחרים, ישראל מוערצת כבת [ברית דמוקרטית](#), שותפה אסטרטגית או מוצב של המערב באזור עוין. עבור נוספים, בעיקר בקרב חוגים דתיים צעירים ופרוגרסיביים, ישראל [נתפסת](#) יותר ויותר דרך פריזמה של צדק חברתי.

לשפה התיאולוגית והמוסרית הנוצרית יש, אם כן, פוטנציאל להוביל למסקנות פוליטיות שונות. נוצרי אחד עשוי לראות בריבונות היהודית מימוש של הבטחה מקראית או צדק היסטורי. אחר עשוי לפרש את הסוגייה הפלסטינית דרך מחויבות נוצרית לחלשים, ולזהות את הפלסטינים עם העניים, הסובלים או המדוכאים. נוצרי שלישי עשוי להעריך את פעולותיה הצבאיות של ישראל דרך תורת המלחמה הצודקת, תוך בחינת עקרונות של סיבה מוצדקת, מידתיות, הכרח והגנה על אזרחים. אחרים עשויים להסתייג מתמיכה אוונגליסטית בישראל כאשר היא קשורה לציפיות אפוקליפטיות, הכוללות רעיונות לגבי המרת דתם של יהודים באחרית הימים.

מפלגה מפוצלת

סקרים עדכניים [מצביעים](#) על כך שהיסודות הפנימיים של התמיכה הרפובליקנית בישראל נעשים שבריריים יותר. מרכז המחקר Pew [מצא](#) במארס 2026 כי הרפובליקנים ככלל עדיין נוטים לראות את ישראל באופן חיובי יותר משלילי, בשיעור של 58% לעומת 41%. אולם בקרב רפובליקנים בגילאי 18-49, 57% מחזיקים כיום בעמדה שלילית כלפי ישראל, עלייה לעומת 50% בשנה הקודמת. רוב גדול של רפובליקנים מעל גיל 50 ממשיכים לראות את ישראל באופן חיובי, אך הפער הבין-דורי כיום [ברור](#).

[נתוני](#) Gallup מצביעים על מגמה דומה. בשנת 2026, 70% מהרפובליקנים הזדהו יותר עם ישראלים מאשר עם פלסטינים, לעומת 13% שהזדהו יותר עם פלסטינים. עם זאת, הזדהות רפובליקנית עם ישראל ירדה בעשר נקודות האחוז מאז 2024 והגיעה לרמתה הנמוכה ביותר מאז 2004. ברמה הלאומית, מצא מכון Gallup כי דפוסי ההזדהות של הציבור האמריקאי השתנו באופן בעל משמעות היסטורית: 41 אחוזים מהאמריקאים הזדהו יותר עם הפלסטינים, בעוד 36 אחוזים הזדהו יותר עם הישראלים.

ישראל אינה יכולה יותר להניח כי התמיכה מצד הימין האמריקאי היא אוטומטית, אחידה, או מושרשת באופן הנחות דתיות ואידאולוגיות שעיצבו אותה בעבר.

אוונגליסטים: עדיין תומכים, אך אינם מקשה אחת

קהל האונגליסטים הלבנים עודנו אחד הקהלים הפרו-ישראליים ביותר בארצות הברית. נתוני [Pew](#) משנת 2026 מראים כי 65 אחוזים מהפרוטסטנטים האונגליסטים הלבנים מחזיקים בעמדה חיובית כלפי ישראל, מה שהופך אותם לאחד מקהלי התומכים הדתיים החזקים ביותר של ישראל. עם זאת, גם תמיכה זו מחייבת ניתוח זהיר יותר: אוונגליסטים צעירים [נראים](#) משמעותית פחות מחוברים לקונצנזוס הפרו-ישראלי הישן בהשוואה להוריהם ולסביהם.

במשך עשרות שנים, התמיכה האונגליסטית בישראל נקשרה לעיתים קרובות לנבואה מקראית, לתיאולוגיית הברית ולאמונה כי שיבת העם היהודי לארץ ישראל נושאת משמעות דתית. אולם הסיפור כולו היה מורכב יותר. התמיכה האונגליסטית חפפה גם לאנטי-קומוניזם של המלחמה הקרה, לעמדות שלאחר ה-11 בספטמבר כלפי האסלאם הרדיקלי, לניציות במדיניות החוץ הרפובליקנית, להערצת עוצמתה הצבאית של ישראל ולהזדהות רחבה יותר עם ארצות הברית כמדינה בעלת יעוד היסטורי בעולם.

בישראל עצמה, תמיכה זו מעוררת לעיתים אמביוולנטיות: רבים מקובעי המדיניות מקבלים [בברכה](#) את הידידות, התמיכה וההתגייסות הפוליטית של האונגליסטים, בעוד [אחרים](#) חוששים מהנחות אפוקליפטיות או מיסיונריות שלעיתים מתלוות אליה, במיוחד מצפייות אחרית הימים הנוגעות להמרת דתם של יהודים.

כיום, יסודות התמיכה האונגליסטית בישראל משתנים. חלק מהאונגליסטים הצעירים פחות מחוברים למסגרות הנבואיות הישנות שראו במדינת ישראל המודרנית רכיב מרכזי בנבואה המקראית ובביאתו השנייה של ישו. שינוי זה ניכר בסקרים בקרב אוונגליסטים צעירים, שבהם התמיכה בישראל [ירדה באופן חד](#) בהשוואה לדורות מבוגרים יותר. נוצרים צעירים רבים נחשפים לישראל פחות דרך דרשות על ברית ונבואה, ויותר דרך אקטיביזם בקמפוסים, רשתות חברתיות, קמפיינים הומניטריים ושיח של צדק גזעי המציג את הפלסטינים כעם מדוכא או קורבן קולוניאלי.

מגמה זו משקפת שינוי בין-דורי רחב יותר, שבו אוונגליסטים צעירים מרקעים שונים מגלים [פתיחות](#) רבה יותר לנרטיבים פלסטיניים. אחרים מושפעים [מספקנות גוברת](#) כלפי כוח אמריקאי והתערבות חוץ, במיוחד בזרמי ימין של "אמריקה תחילה", שבהם השאלה אינה בהכרח האם ישראל מוצדקת מוסרית, אלא מדוע על ארצות הברית להשקיע משאבים, נשק או מאמץ דיפלומטי מעבר לים. בסביבה זו, [נוצרים צעירים](#) עשויים בחלקם להישאר שמרנים תרבותית בזירה הפנימית, אך להיות פחות מחוברים רגשית או תיאולוגית לישראל בהשוואה לדור הוריהם.

אין פירוש מגמה זו כי אוונגליסטים צעירים הם אנטי-ישראליים באופן אחיד. אך משמעותה היא שישראל אינה יכולה להניח כי מערכת היחסים האונגליסטית הישנה תשוחזר באופן אוטומטי.

זהו אתגר משמעותי. עובדות על חמאס, איומים ביטחוניים או אסטרטגיה אזורית נותרות הכרחיות, אך הן אינן מספיקות. זאת משום שהנרטיב הפרו-פלסטיני מספר באופן גובר והולך סיפור של חפות וכוח, סבל ודיכוי, אימפריה והתנגדות.

פרוטסטנטים מן הזרם המרכזי וקתולים

המונח "תמיכה נוצרית בישראל" רחב מכדי להיות שימושי מבחינה אנליטית. כמה זרמים פרוטסטנטיים מרכזיים – בהם הכנסייה הפרסביטריאנית של ארצות הברית, הכנסייה המאוחדת של המשיח, הכנסייה הלותרנית האוונגלית באמריקה (ELCA), הכנסייה האפיסקופלית וחלקים מהכנסייה המתודיסטית המאוחדת – ניגשו לא אחת לסוגיית ישראל-פלסטינים דרך מסגרות ליברליות של מדיניות חוץ וזכויות אדם. במקרים מסוימים, גופים דתיים ורשתות הסברה הקשורות אליהם תמכו בצעדי **חרם או משיכת השקעות**, השתמשו בשיח של "**אפרטהייד ישראלי**" או מסגרו את הסכסוך דרך שאלות שהם רואים כשנויות במחלוקת על **צדק, כוח וזכויות פלסטיניות**.

גם ארגוני שלום קווייקרים ומנוניטים **עיצבו** את ההסברה הנוצרית סביב סוגיית ישראל-פלסטינים באמצעות שיח של אי-אלימות, הפסקת אש וזכויות אדם. בדרך כלל, ביקורתם על ישראל אינה נשענת במפורש על עיונות תיאולוגית ישנה כלפי יהודים, אלא על שפה מוסרית אוניברסלית המציבה את ישראל בתוך דיונים על כוח, פגיעות, לאומיות ואי-שוויון מבני.

העמדות הקתוליות מורכבות יותר, והאירועים האחרונים ממחישים מדוע. דעת הקהל הקתולית אינה מתעצבת בדרך כלל על בסיס רעיונות אוונגליסטים של ברית ונבואה, אלא על תורות סוציאליות קתוליות, דיפלומטיה של הוותיקן, דאגה לנוצרים המקומיים במזרח התיכון ומסורות אתיות כגון תורת המלחמה הצודקת. עובדה זו באה לידי ביטוי במהלך המלחמה בעזה, כאשר האפיפיור פרנציסקוס מתח ביקורת חוזרת על ההשלכות ההומניטריות של הפעולה הצבאית הישראלית, או כאשר בהמשך קרא האפיפיור ליאו ה-14 לסיום "**ברבריות המלחמה**" והזהיר מפני שימוש בלתי-מובחן בכוח.

במקביל, זרם קתולי אחר נעשה בולט יותר בימין האמריקאי: קתולים פוסט-ליברליים ומסורתיים, בהם דמויות הקשורות למעגלו של סגן הנשיא **ג'י.די. ואנס**. אלה משתמשים בשפה מוסרית קתולית בהקשר לאומי או אנטי-ליברלי. הדיון הציבורי סביב – *ordo amoris* – ביטוי לטיני שמשמעותו "סדר האהבה", כלומר הרעיון שלפיו מחויבויות מוסריות מדורגות מן המשפחה והקהילה המקומית כלפי חוץ – המחיש כיצד שמרנים קתולים עשויים להחזיק באוצר המילים האתי של הכנסייה, אך להדגיש מחויבות לאומית, גבולות וסדרי נאמנות יותר מאשר נושאי הגירה, דיפלומטיה וסולידריות אנושית אוניברסלית שמודגשים על ידי הוותיקן. מבחינת ישראל, יש לכך משמעות חשובה, שכן שמרנות קתולית אינה מתורגמת אוטומטית לציונות נוצרית בסגנון אוונגליסטי: היא עשויה לייצר אהדה לריבונות וביקורת על פוליטיקה פרוגרסיבית, אך גם ספקנות כלפי אינטרנציונליזם ליברלי, סיוע חוץ ומחויבויות אמריקאיות פתוחות מעבר לים.

לפיכך, ישראל נדרשת להבנה הרבה יותר מפולחת של הנצרות האמריקאית. עליה להבחין בין אוונגליסטים לבנים מבוגרים, אוונגליסטים צעירים, אוונגליסטים לטינים, קתולים לבנים, קתולים לטינים, פרוטסטנטים מן הזרם המרכזי, פרוטסטנטים שחורים, רשתות ציוניות-נוצריות, אינטלקטואלים פוסט-ליברליים ושמרנים מזרם "אמריקה תחילה". קבוצות אלה חופפות פוליטית, אך אינן חושבות על ישראל באותו אופן.

הימין הרפובליקני החדש

פיצול התמיכה בישראל קשור גם לשינויים בתוך המפלגה הרפובליקנית עצמה. הקונצנזוס הרפובליקני הפרו-ישראלי הוותיק נשען על כמה רכיבים: אנטי-קומוניזם של המלחמה הקרה, ציונות אוונגליסטית, אהדה שלאחר השואה, אינטרנציונליזם נאו-שמרני, פוליטיקת ביטחון שלאחר ה-11 בספטמבר ותמיכה אסטרטגית בישראל כבת ברית אמריקאית במזרח התיכון.

קואליציה זו עדיין קיימת, אך היא מתמודדת כיום עם מגמות חדשות בימין. חלק מהשמרנים הלאומיים והפוסט-ליברליים מעריצים את ישראל כמדינת לאום המגינה על גבולותיה, שומרת על זהותה ומסרבת להתנצל על ריבונותה. גישה זו עשויה להיות תועלתנית, תרבותית או לאומית, ולא בהכרח מבוססת על ברית דתית או על ערכים ליברליים-דמוקרטיים.

בו בזמן, חלקים אחרים בימין החדש מגלים **ספקנות** רבה יותר כלפי סיוע חוץ, התערבות צבאית ומחויבויות גלובליות של ארצות הברית. גם כאן, הסוגייה היא במידה מסוימת תיאולוגית: רבים מן השמרנים הפוסט-ליברליים והלאומיים דוחים את ההנחה הליברלית-אוניברסליסטית הישנה שלפיה לארצות הברית יש חובה מוסרית לשמר סדר עולמי. במקום זאת, תפיסת עולמם מתחילה לעיתים קרובות מהיררכיה של מחויבויות – משפחה, אומה וקהילה קודמות למחויבויות אוניברסליות מופשטות. ראייה זו משפיעה על האופן שבו הם תופסים סיוע חוץ, התערבות צבאית ותמיכה בישראל. שאלתם אינה בהכרח האם ישראל צודקת או טועה, אלא מדוע על ארצות הברית לשלם, להילחם או לקחת סיכונים למענה. במסגרת זו, ישראל עשויה להוסיף ולהיות מוערכת, אך התמיכה בה כפופה למבחן "אמריקה תחילה".

הבחנה זו היא קריטית. ישראל עשויה למצוא אהדה בקרב שמרנים לאומיים המעריצים את עוצמתה, אך היא עלולה להיתקל גם בהתנגדות אם התמיכה בה תוצג כמחויבות אמריקאית פתוחה ומתמשכת. ככל שהמפלגה הרפובליקנית נעשית מפוצלת יותר מבפנים – בין אינטרנציונליסטים, שמרנים לאומיים, שמרנים דתיים, ליברטריאנים ופופוליסטים – כך תידרש ישראל לפנות לכל אחד מן הזרמים הללו בתנאים שונים.

השלכות למדיניות ישראל

יש להביא בחשבון ארבע השלכות מרכזיות עבור ישראל. ראשית, על ישראל להימנע מצמצום הנוצרים האמריקאים לקטגוריה של "אוונגליסטים". האוונגליסטים הלבנים נותרו חשובים, אך הם רק חלק אחד מן המרחב הדתי האמריקאי. ישראל זקוקה למיפוי מפורט יותר של מוסדות נוצריים, סמינרים תיאולוגיים, ארגוני פעילות בקמפוסים, חוגים אינטלקטואליים קתוליים, גופים של הזרמים השונים, כלי תקשורת שמרניים, כתבי עת פוסט-ליברליים ורשתות דתיות צעירות.

שנית, ישראל זקוקה למעורבות חינוכית, ולא רק להסברה בעת משבר. הדיפלומטיה הציבורית נוטה להפוך לתגובתית: תגובה למלחמה, למשבר בקמפוסים, להאשמות ברצח עם או להצבעה עוינת באו"ם. אולם האתגר העמוק יותר הוא מעצב. אמריקאים צעירים רבים, ובכלל זה נוצרים צעירים, לומדים לפרש את ישראל דרך מסגרת מוסרית נתונה: קולוניאליזם התיישבותי, גזע, אימפריה, דיכוי והתנגדות. ישראל אינה יכולה להתמודד עם מסגרת זו באמצעות תדרכים ביטחוניים בלבד. היא זקוקה למסגרות חינוכיות ארוכות טווח המסבירות את ההיסטוריה היהודית, את רעיון העם היהודי, את השייכות לארץ, את הגלות והשיבה ואת הדילמות הכרוכות בריבונות.

שלישית, על ישראל ללמוד להשתמש בשפה התיאולוגית בזהירות, במקום להימנע ממנה לחלוטין. השפה הדתית הינה מרכזית באופן שבו נוצרים אמריקאים רבים חושבים על ישראל, אך יש להשתמש בה באופן שמעמיק הבנה היסטורית ותיאולוגית משותפת, ולא נשען על מסגרות אפוקליפטיות או מקטבות.

רביעית, על ישראל לבנות מחדש מעורבות דו-מפלגתית ורב-דתית. השחיקה בתמיכה הדמוקרטית הובילה חלק מהישראלים לראות במפלגה הרפובליקנית את ביתה הטבעי של ישראל בארצות הברית. ראייה זו אולי מובנת, אך מסוכנת מבחינה אסטרטגית. מעמדה ארוך הטווח של ישראל בארצות הברית תלוי בלגיטימציה רחבה, ולא בתלות במפלגה אחת, בנשיא אחד, בקבוצה דתית אחת או בזרם אידאולוגי אחד.

סיכום

אתגר ישראל בארצות הברית כבר לא מתמצה ברגשות אנטי-ישראליים פרוגרסיביים בלבד, אלא גם בהיחלשותן של הנחות יסוד פרו-ישראליות ישנות בימין. עבור ישראל, הלקח ברור: לא ניתן להבין את התמיכה האמריקאית בישראל רק דרך תיוגים מפלגתיים. היא מעוצבת על ידי תיאולוגיה פוליטית, שינוי בין-דורי, זהות דתית, דמיון מוסרי ותפיסות מתחרות לגבי תפקיד אמריקה בעולם. לפיכך, על ישראל לעבור מקריאה מבוססת-מפלגות של וושינגטון לפיתוח אסטרטגיה מורכבת יותר להבנת האליטות הדתיות והפוליטיות בארצות הברית ולתקשורת עמן.

הקואליציה הפרו-ישראלית הישנה נבנתה לאורך עשורים. היא שילבה תיאולוגיה, זיכרון, אסטרטגיה, מוסר ופוליטיקה. אם ישראל מעוניינת שקואליציה זו תמשיך להתקיים – ואף תסתגל לדורות חדשים – יהיה עליה להשקיע באותו סוג של מאמץ ארוך טווח: לא רק בהגנה על מדיניותה, אלא גם בהסברת הסיפור היהודי, משמעות הריבונות היהודית והשלכות הישרדותה של ישראל במציאות פוליטית אמריקאית משתנה.

עורכי הסדרה: ענת קורץ, רינת חרש ואלדד שביט.